

De laatste, de eerste

**Kerstverhaal voor -12
door J.J. Frinsel**

Postbus 79, 3440 AB Woerden, T (0348) 48 99 48

De laatste, de eerste

Nu moet er toch wel een flinke kerel komen om Jopie Karelse de loef af te steken! Pas op, dat moet geen misselijk jochie zijn! Om hem nu nog te overtroeven, daarvoor moet je een kerel zijn met merg in je knoken, iemand met léf, en... vooral iemand die z'n mondje weet te roeren...

Wacht even! Wat dacht je? Meer dan zes-en-dertig gulden heeft hij al bij elkaar gebedeld en dan moet je zien wat daar nog bijkomt! Bij de buren is hij al geweest, de hele trap heeft een beurt gehad. De bakker heeft er aan moeten geloven, de melkboer en de kruidenier, z'n ooms en tantes heeft hij geplukt, en zo staan er nog een paar op het lijstje. Ja, zoiets is Jopie Karelse wel toevertrouwd. Bij die een kwartje, bij die twee kwartjes, bij sommigen een gulden, dat loopt lekker op! Je hebt ook wel heel zuinigen, die niet meer dan een dubbeltje geven, maar dat is een uitzondering. Trekt-ie ook een gezicht dat ze wel kunnen zien dat het niet teveel is. Nee, wat is nou een dubbeltje tegenwoordig? En hij komt toch voor een goed doel?

Zal meneer Meyer wel opkijken! Hij hóórt het al! 'Zo, Joop, ook wat opgehaald? Lastig karwei, niet?' Knikt hij maar wat.

'Ja jong, dat gaat niet zo gemakkelijk. Ze komen tegenwoordig voor zoveel aan de deur, dat het de mensen wel eens teveel wordt.'

Legt hij lachend die vijftig gulden op tafel. Ja, want die moet hij bij elkaar krijgen, dat heeft-ie zichzelf beloofd.

'Wat? Vijftig gulden? Alle mensen! Hoe heb je dat voor mekaar gekregen?'

Kijken die andere gasten hun ogen uit! Steken ze wel een beetje zielig bij af met hun.. nou, wat zal het zijn?... pak weg... tien... vijftien gulden misschien? Heb je het helemaal gehad. Stuur Jopie Karelse maar om een boodschap!

De volgende avond heerst er een opgewonden stemming in het clublokaal.

Meneer Meyer heeft de handen vol aan de jongens, die honderduit kletsen, maar angstvallig zwijgen over het bedrag dat ze bij elkaar hebben gescharreld.

Jopie Karelse schreeuwt misschien wel het hardst van allemaal. Hij voelt zich enorm, want het is hem inderdaad gelukt! Hij heeft zelfs nog vijf gulden méér bij elkaar gekregen dan hij zich als doel had gesteld. Vijf-en-vijftig gulden! Een kapitaal. In zijn hart was hij gisteren zeker van de overwinning, maar nu, met al de anderen bij elkaar, voelt hij zich toch zenuwachtig. Ze hebben natuurlijk allemaal hun best gedaan en wie weet... 'Als de heren een klein beetje rustiger willen worden, dan gaan we eerst maar eens de kas opmaken,' begint meneer Meyer.

Bij andere gelegenheden mag hij zo'n verzoek om stilte wel een keer of wat herhalen voordat het effect heeft, maar nu is één keer voldoende.

'Zo, dat begint er op te lijken... Laat ik maar vooraan in het rijtje beginnen. Jan de Klerk, kom maar eens op, jongen, laat eens zien wat je hebt.'

Met een kleur als vuur overhandigt Jan een enveloppe. 'Zo, dat begint goed!... Als jullie allemaal zo je best hebt gedaan, dan kunnen we heel wat zieke kinderen verrassen... Zes-en-dertig gulden, asjeblijft.' Jan glundert. Joop zit op zijn stoel te schuiven.

O, hij wint het vast! Die Jan de Klerk heeft het vuur uit zijn sloffen gelopen en die is nog niet hoger gekomen. Dan zal de rest er zéker beneden blijven.

Maar dát valt tegen! De volgende heeft acht-en-veertig gulden! Joop voelt hoe het bloed hem naar de wangen schiet. Nou moet het zo niet blijven oplopen, want dan komt hij in de knel!

Zou toch zeker wat zijn, als een ánder met de eer ging strijken. Had-ie voor niets al die moeite gedaan. Maar de volgende heeft gelukkig minder... Een pak van z'n hart... En dan... wie is er nu aan de beurt?... O, Brammetje... dát is een vinnig joch... die is niet voor één gat te vangen. Dat kon wel eens dé concurrent zijn!

Joop bijt op z'n nagels van de zenuwen. Ook de andere jongens zitten in spanning... 'Vijftig gulden!' Oei!... Jopies handen voelen klam. Nu is hij aan de beurt!

'Vijf-en-vijftig gulden! Man, 't is niet te geloven!'

De jongens zijn sprakeloos en Joop geniet van zijn overwinning.

Wat meneer Meyer zegt, ontgaat hem volkomen. Hij is in de glorie. Nog drie jongens moeten na hem hun geld inleveren en dan is de zaak bekeken. Joop is winnaar, onbetwist.

'Zo-zo,' zegt meneer Meyer, 'daar heb ik het warm van gekregen... ik moet zeggen jongens, dat ik wel verbaasd sta. Dit is meer dan ik had durven dromen. Jullie hebben allemaal enorm je best gedaan. De één heeft wat meer opgehaald dan de ander, maar veel ontloopt het elkaar niet en daar gaat het trouwens ook niet om. Hoofdzaak is dat we nu een hele hoop kinderen blij kunnen maken. En als je zó, met die gedacht, je best hebt gedaan, dan zal het je uiteindelijk niet hinderen dat een ander met net iets meer uit de bus is gekomen dan jij.' Dat vindt Joop logisch. Wie zou er nou zo kinderachtig zijn om hem zijn overwinning niet te gunnen? 't Ging toch om het goede doel?

'Ja,' zegt meneer Meyer, 'en nu gaan we... Wat is er, Daan?' De jongens kijken achterom. Daar, in de hoek, een beetje apart van de andere jongens zit Daantje. Hij houdt een portemonnaie omhoog. Hij heeft ook meegedaan. Zielepootje... Hij heeft ze niet alle vijf op een rijtje en de jongens kennen hem niet anders dan als málle Daantje. Soms moeten ze om hem lachen, want dan doet hij de gekste dingen.

'Kom maar even hier, Daan,' zegt meneer Meyer vriendelijk. Met de portemonnaie voor zich uitgestoken, stommelt Daantje onhandig naar voren. De jongens praten alweer druk met elkaar. Nu de spanning is geweken zijn ze weer rumoerig als voorheen. Joop staat in het middelpunt van de belangstelling. Hij voelt zich als een veldheer na de overwinning.

Maar dan ineens is daar de stem van meneer Meyer, die om stilte verzoekt... Hij legt zijn hand op Daantjes hoofd... 'Jongens, luister eens wat Daantje me net heeft gegeven'... 'Voor de zieke kinderen,' zegt Daan, en er is een vreemde glans in zijn ogen terwijl hij heel nadrukkelijk met zijn hoofd knikt. 'Ja, kerel, voor de zieke kinderen.' 'Want ik ben niet ziek!' 'Nee, jij bent niet ziek en daarom kon jij dit geld ook ophalen, hè?' Daantje knikt.

Je zou zo niet zeggen dat die jongen al twaalf jaar is. De jongens worden er altijd een beetje stil van als meneer Meyer met hem bezig is. Het is zo vreemd, zo'n grote vent, met het verstand van een kleutertje... En soms, heel vaag, is er bij hen het besef, dat ze wel heel dankbaar mogen zijn...

'En zal ik nu een zeggen wat Daan heeft opgehaald?' vraagt meneer Meyer.

't Zal wat wezen,' denkt Joop.

Zo'n simpel joch kan amper uit zijn woorden komen, nou, en dan snappen de mensen niet een waar het om gaat als hij ergens komt vragen. Maar meneer Meyer doet het wel aardig. Op die manier heeft Daantje ook het gevoel dat hij meegedaan heeft, dat begrijpt Joop best. Glimlachend kijkt meneer Meyer het zaaltje rond; dan zegt hij langzaam: 'Zeventig gulden.' Wat?!

Joop laat zijn voeten, die hij op de stoelsport steunde, met een bons op de vloer komen. Hoe is dat nou mogelijk? De jongens zijn duidelijk verrast.

'Ik kan mijn ogen niet geloven,' zegt meneer Meyer, 'hoe vinden jullie dat nou?'

Hoe ze het vinden? Ze begrijpen er niets van. 'Hoe kan dat nou?' vraagt Brammetje halffluid. Het kán niet! Voor Joop is het tenminste niet te geloven. Dat zo'n halve gare vijftien gulden boven hém zit, nee, dat kan er bij hem niet in. Dat is niet zuiver! Daar móet wat achter steken!

Hij voelt hoe er tranen achter zijn ogen branden.

De jongens zijn hem opeens even vergeten. Ze kijken naar Daantje, die gek lachend het boek in ontvangst neemt dat meneer Meyer voor de winnaar beschikbaar heeft gesteld...

Opgewonden verlaten ze die avond het lokaal.

'Nou overmorgen het kerstfeest,' juicht Appie, terwijl hij Joop een vriendschappelijke mep op z'n schouder geeft. 'Morgenavond moet je voor het laatst bij meneer Meyer thuis repeteren, niet?'

'Ja,' broemt Joop. 'Gaat het goed?' 'Natuurlijk! Ik kan toch spelen!' 'Oh... neem me niet kwalijk,' spot Appie, 'jij bent ook lekker uit je humeur.' 'Kan het jou wat schelen?' 'Nou zeg!' 'Bemoei je d'r niet mee en hoepel op!' 'Hoepel zelf op! Ik loop toch zeker op m'n eigen benen! Kan ik het helpen dat Daantje meer had dan jij?' 'Wat heb dat er nou mee te maken?' snauwt Joop. 'Alles! Snap toch iedereen?... had je gisteren niet gedacht hè?' sarta Appie.

Hij merkt wel dat hij precies in de roos heeft geschoten. 'Had je niet gedacht, hè?' 'Nee, natuurlijk niet,' stuift Joop op. 'hoe kon ik nou weten dat dat gekke joch met zoveel geld zou komen?' 'Kon je niet weten.' 'Het is niet eerlijk ook, dat kun je zó nagaan... en wat moet hij met dat boek? Hij kan amper lezen?' 'Misschien heeft-ie dat geld wel gevonden.' 'Of gepikt!' snauwt Joop. 'Kan ook best... hij weet soms niet wat hij doet.' 'Hij is knetter!' 'In elk geval sta jij d'r nou naast.'

Ja, dat zit Joop enorm dwars, die plotselinge verhuizing naar de tweede plaats. Een eervolle tweede plaats, had meneer Meyer het nog genoemd, Jawel, mooie eer! Met zo'n gek aan de kop als kampioen!

Woest is hij, op Daantje en op iedereen. Ook op meneer Meyer. Het méést op meneer Meyer. Die man had toch zéker wijzer moeten zijn. Kon je toch zeker op je tien vingers natellen dat dat geen zuivere koffie kon zijn met dat geld.

Joop trekt de kraag van zijn windjack op, vanwege de motregen. Bah, alles zit hem dwars, het weer, dat geld... álles... En nu morgen nog repeteren ook. Kerstliederen spelen bij meneer Meyer thuis. Hij wilde dat hij daar nooit aan begonnen was. Zijn aardigheid is nu toch helemaal van dat kerstfeest af.

'Ik ga hierin, ajú hoor,' groet Appie. Joop antwoordt nauwelijks. Hij stapt alleen verder... 'In elk geval sta jij d'r nou naast.' Die woorden snerpen nog, als het gillen van een stoomfluit, door zijn gehoor. O, hij weet wel, Appie had er plezier in om hem te sarren, maar toch... Er is iets in zijn hart waar die woorden op inhaken. Hij komt er niet meer vrij van. Het is als een melodietje, dat je ergens gehoord hebt en daarna telkens weer moet zingen. Het dreunt als een refrein door zijn hoofd: 'In ieder geval sta jij d'r nou naast'...

Opeens staat hij stil. Daar, een meter of tien voor hem uit, loopt Daantje! Ja, daar loopt hij, het boek stevig onder zijn arm geklemd. Malle Daantje..., ja, maar ondertussen!... Dat ellendige, stomme joch! Wist hij maar hoe hij aan dat geld gekomen is... Hij zou die gek wel op z'n kop willen trommelen. Hij zou...

Er heerst oorlog in het hart van Jopie Karelse. Het rommelt en dondert daar; de hele boel staat op z'n kop. Dat er maar één is die schuld heeft en dat hij dat zélf is, dát dringt niet tot hem door. Eerzucht, afgunst en nijd maken hem blind voor de waarheid.

Hij is woedend!

Ineens zet Joop het op een lopen, net of hij plotseling haast heeft gekregen.

Maar als hij Daantje passeert, beukt hij met volle kracht zijn schouder tegen hem aan, zodat de jongen ondersteboven tuimelt; het boek vliegt uit zijn handen en schuift over de natte straat. Joop rent verder en als hij op de hoek van de straat nog even omkijkt, ziet hij hoe Daantje wanhopige pogingen doet om met de mouw van zijn jas de besmeurde band van zijn mooie boek weer schoon te vegen.

Dat gebaar, dat hulpeloze in de houding van die jongen, doet Joop echter beseffen hoe gemeen het is wat hij gedaan heeft. En ook, dat hij nu nog heel wat lager gezakt is dan de tweede plaats.

Hij schaamt zich diep.

O, wanneer hij Appie zoiets geleverd had, dan zou er een fikse vechtpartij zijn ontstaan...

Maar Daantje staat alleen maar een beetje dom over zijn boek te aaien. En dat... o, dat hulpeloze gebaar, dat snijdt Jopie door z'n hart. Als dat joch nou maar ging schelden, of hem achterna kwam om te vechten, dat zou lang zo erg niet zijn. Maar Daantje vecht niet. Daantje scheldt niet. Daarom wint Daantje.

Als Joop even later in bed ligt, drukt hij zijn gezicht in het kussen en snikt zachtjes. Van woede en teleurstelling, maar ook van... berouw!

De volgende avond gaat Joop naar meneer Meyer, voor de generale repetitie. Hij is de enige van de jongens op de club die een instrument bespeelt. O, er zijn er wel enkel die een gitaar hebben, maar dat heeft niet veel te betekenen. Niemand die écht muziek kan maken. Maar Joop is heus muzikaal; hij speelt dwarsfluit, ja, en zó, dat hij er best mee voor de dag kan komen. Zo'n fluit is bij zijn vrienden wel niet zó in, zij voelen meer voor drums en elektrische gitaren, maar ze zien toch wel tegen hem op. Te meer, omdat hij ze wel eens heeft laten proberen zelf geluid uit het instrument te halen. Dat werd helemaal niets, want zelfs het aanblazen is al een kunst.

'Laatste etappe, Joop,' lacht meneer Meyer, als hij hem binnenlaat. 'Net of we wielrijders zijn in de Tour de France,' lacht Joop. 'Nou, inspanning vraagt het wel, al hoeven we dan niets te winnen.'

Joop schuift de delen van de fluit ineen en dan zijn ze klaar voor de start. Meneer Meyer achter de piano. 'Laten we maar bij nummer drie beginnen... Stille nacht... Eén, twee, ja...'
Ze spelen...

Stille nacht... heilige nacht...

Als de woorden van dat lied iets voor je betekenen, dan wordt het vanzelf vrede in je hart. Dan moet al dat koude, dat donkere en bittere op de vlucht. Dan golft er een diepe ontroering door je heen... tenminste, wanneer je Hém kent, van Wie die woorden spreken. Dan ga je iets begrijpen van die heerlijke boodschap van God...

God, Die de hemel weggeeft aan een wereld, verloren in zonde en schuld. 't Is zo wonderlijk mooi, zo onuitsprekelijk heerlijk. God komt als een Kind... als hét

Kind dat de wereld redt!

Hulpeloos kind... heilig Kind...

Jopie stopt. Zijn vingers beven.

'Wat is er?' vraagt meneer Meyer. 'Waarom houd je op?' 'Ik... eh... o, niks,' stamelt Joop.

Het is schemerig in de kamer; alleen de pianolamp brandt en daar is Joop erg dankbaar voor, want nu kan hij even, ongemerkt, de tranen uit zijn ogen boenen. Hoe kwam het toch dat hij aan Daantje moest denken, toen hij die woorden daarnet meedacht: Hulpeloos Kind? Daantje is toch zeker niet heilig?

Dat is er maar Eén!... Nou dan.

Ze spelen verder, tot meneer Meyer vindt dat ze maar even moeten pauzeren. 'Even een bakkie thee, dat hebben de muzikanten wel verdiend, vind je niet?'

Jopie knikt en meneer Meyer zegt: 'Je bent stiller dan anders. Kom dat nog door gisteravond?' Joop zwijgt.

'Je hoeft je voor mij niet te schamen, hoor, ik kan daar best inkomen. Het was voor jou wel erg sneu... Wanneer je zo onverwachts van je voetstuk wordt gestoten, valt dat niet mee... hier, we nemen er een lekker koekje bij.'

'Dank u.'

'En je moet maar zo denken: 't is Daantje... Dat is anders... Kijk, als je jong bent, zoals jullie, kun je dat misschien niet zo begrijpen, maar ik heb altijd veel van dergelijke kinderen gehouden. Ik heb gemerkt dat zulke mensen vaak veel meer van het Evangelie begrijpen dan de meeste mensen vermoeden... Drink je thee op, jong... Weet je, ik geloof dat mensen die bij ons achter staan, bij de Heere Jezus vaak een streepje vóór hebben.'

Joop zwijgt.

Ik ben gisteravond nog even bij zijn ouders geweest. Het klinkt niet aardig, naderhand heb ik me er wel een beetje voor geschaamd, maar helemaal gerust was ik er toch niet op, hoe hij zoveel geld bij elkaar had gekregen. Maar nu ken ik de hele geschiedenis.

Daantje is er op uitgegaan met zijn kerstlijst. Hij belde overal aan en had het maar over zieke kinderen, die toch ook van de Heere Jezus moesten horen. Maar ja, je kent hem, hij deed het op zo'n manier dat de mensen er geen touw aan konden vastknopen. Hier en daar kreeg hij wel wat, maar dat was meer uit medelijden met hém, om van hem af te komen. Het lukte niet en dat moet hem zo'n verdriet hebben gedaan, dat zijn vader en moeder op het laatst niet meer wisten hoe ze hem zouden troosten.

Totdat hij op een gegeven moment helemaal opfleurde, zijn spaarpot pakte, die stuksloeg en al dat geld op zijn lijstje liet bijschrijven. Toen was hij weer blij en werd hij weer rustig. Hij was vol van die zieke kinderen.

Laten we eerlijk zijn, Joop, mensen als wij gaat het ook altijd wel een klein beetje om de eer, zo zijn we nu eenmaal... In het gunstige geval komt de ander bij ons op de tweede plaats... Maar bij Daantje was dat een pietsie anders. Het was hem niet te doen om de eerste plaats, of om dat boek. Ik geloof zelfs dat het niet eens tot hem doorgedrongen is dat hij het mééste heeft ingebracht. Dat boek heeft hij zelfs nog in de modder laten vallen...

Toen ik daar gisteravond zat en alles hoorde, dacht ik bij mezelf: de kinderen noemen hem Malle Daantje, en wij, grote mensen, noemen hem een stakker, maar het kon wel eens

wezen dat in de ogen van de Heere de rollen omgedraaid zijn. Begrijp je wat ik bedoel? We kunnen nog wat leren van zo'n jongen... maar kom, zullen we verder gaan?

Joop knikt maar weer. Hij spreekt maar liever niet, want er zit een brok berouw in zijn keel dat zich niet weg laat slikken.

Wat heeft hij niet allemaal van die Daantje gezegd? Dat-ie dat geld misschien wel gestolen had!... En dat-ie niet lezen kon, dat stomme joch... Dat meneer Meyer wijzer had moeten zijn en dat je zo'n achterlijk joch nooit vertrouwen kon. En toen heeft hij hem nog op zo'n laffe manier ondersteboven gelopen en dat boek bedorven. En waarom? Omdat hij zo graag iets had willen doen voor de zieke kinderen? Omdat hij zo blij en zo dankbaar was? Kun je begrijpen! Dan doe je zoiets niet.

Al dat geld heeft hij alleen maar opgehaald tot zijn eigen glorie, dat de jongens zouden zeggen: 'Tjonge, die Jopie Karelse heb-et maar weer geleverd!' En waar niemand mee gerekend heeft, daar heeft God mee gewerkt...

Met malle Daantje...

'Nummer drie nog maar een keer, Joop... Stille nacht... heilige nacht... daar gaan we'...

Jopie Karelse gaat door de knieën. Dat moet ook wel, want anders kan het geen kerstfeest worden. Kerstfeest wordt het alleen voor mensen die zichzelf gaan zien in het licht van God. Dan blijft er in eerste instantie niet zoveel van je over.

'Hulpeloos Kind, heilig Kind... Dat zo trouw... zóndaars mint...'

Ja, Jopie, stop maar, leg die fluit maar neer, gooi je hoofd maar op je armen en huil maar uit... huil maar! Meneer Meyer kijkt verrast op. 'Wat is er, Joop?' Meer vraagt hij niet.

Joop snikt, en dat is, met het tikken van de klok, lange tijd het enige geluid dat de stilte in de kamer verbreekt. Eindelijk, als het huilen wat bedaart, begint hij hortend en stotend te vertellen.

Nee, Daantje heeft dat boek niet laten vallen. Hij heeft de jongen expres ondersteboven gelopen. Omdat hij jaloers was...

En nu... nu ziet hij wel in dat het zondig geweest is wat hij gedaan heeft. Toen, met die lijst, heeft hij er eigenlijk niet zozeer aan gedacht om een ander blij te maken. Het was geen ijver uit dankbaarheid voor de Heere Jezus. Het ging allemaal om Jopie Karelse... Terwijl Daantje...

'Ik... ga niet... Ik ga niet naar het kerstfeest'... snikt Joop. 'Kom nou,' zegt meneer Meyer zacht. 'Natuurlijk ga je wél naar het kerstfeest. Nu juist wel!... Ik dacht net: nu is Joop daar, waar een mens zijn moet om kerstfeest te vieren. Kerstfeest is voor mensen die hulp nodig hebben en dat beseffen ook. Waarom zou je niet gaan? Omdat je het niet verdient?' Meneer Meyer legt zijn hand op Joops hoofd. 'Omdat je er niet voor deugt?' Joop knikt. 'Maar daarvoor is de Heere Jezus toch juist gekomen! Om ons te verlossen. Een mens geeft zo gauw niet toe dat hij zondig is, maar als we dat doen, slaan we vaak weer door naar de andere kant. Dan maken we er een berg van waar niet overheen te komen is... Het Kind in de kribbe is de Man van Golgotha... Bij Hem is vergeving.

Kom Joop, we spelen samen verder... En morgenavond spelen we ook... je maakt het met Daantje in orde en je komt... Spreken we dat af?

Joop droogt z'n tranen en ze oefenen verder.

Het is hem net of het nu mooier klinkt dan aan het begin van de avond. Dat komt, omdat het weer licht is geworden in zijn hart. O, hij schaamt zich nog wel en ziet er ook erg tegenop om zomaar tegen Daantje te zeggen dat hij verkeerd heeft gedaan, maar hij weet, dat de Heere het vraagt. En dan is het goed.

Kerstfeest.

Joop is al heel vroeg bij de zaal. Daantje mocht óók eens vroeg zijn, je kunt nooit weten. Joop houdt zich een beetje schuil in een portiek, zodat de andere jongens hem niet zullen opmerken. Die hebben er niks mee te maken, vindt hij. Hij wil Daantje alleen spreken. De minuten glijden voorbij en langzaam aan wordt het al een flinke drukte voor de deuren van het zaaltje. Kijk, ze gaan al open en de jongens gaan met hun ouders naar binnen; maar Daantje is er nog steeds niet. Stel je voor dat hij niet komt! Of dat hij gelijk met zijn ouders komt! Wat dan?

Aan de donker hemel boven de stad fonkelen de sterren.

Joop kijkt ernaar en hij wordt rustig. Het is immers weer in orde met God... Bij de Heer eis vergeving!

Het is intussen stil geworden in de straat; alle jongens schijnen nu wel gearriveerd te zijn. Alleen daar, in de verte, daar nadert een eenzame figuur. Ja, 't is Daantje, dat is aan zijn vreemde manier van lopen al te zien. Wanneer hij vlakbij is gekomen, stapt Joop op hem toe. Bij een lantarenpaal ontmoeten ze elkaar en dan herkent Daantje hem. Zal hij nu woest worden om gisteravond? Joop slikt zenuwachtig, om moed te verzamelen, maar hij krijgt niet een de gelegenheid om te beginnen. 'Kijk,' zegt Daantje. 'Ik heb d'r een kaft om gedaan... nou zie je geen vlekken meer.'

Hij heeft zijn boek bij zich, dat nu in bruin papier is gewikkeld.

'Nou is het weer mooi.' 'Ik... eh'... hakkelt Joop... 'Daan, ik heb het expres gedaan, ik...'

'Nou is het weer mooi,' herhaalt Daantje.

Hij klemt het boek stijf onder zijn arm en kijkt Joop recht in zijn ogen. Die ogen van Daantje! Voor het eerst ziet Joop hoe vriendelijk die glanzen. Ze lichten op als hij praat.

'En nou ga ik naar het kerstfeest van de Heere Jezus... En de zieke kinderen hebben ook feest.'

Dan draait hij zich om en stapt naar de zaal.

Joop volgt hem. Hij krijgt geen gelegenheid om te zeggen wat hij wilde. Hij begrijpt dat het niet eens tot Daantje is doorgedrongen, dat hij hem met moedwil tegen de grond heeft gegooid.

Wat had meneer Meyer gisteravond bij het afscheid ook weer gezegd? O ja, dat de Heere mensen als Daantje waarschijnlijk een speciale bescherming heeft gegeven tegen de harde wereld om hen heen.

De zaal is vol en Joop en Daantje komen naast elkaar te zitten op de achterste rij. Joop moet maar steeds naar die jongen kijken, alsof hij hem nu pas voor het eerst ziet. Malle Daantje... Het licht van het feest straalt uit zijn ogen. Het is het licht van een feest dat van binnenuit moet komen.

Bijna is Joop vergeten dat hij vanavond nog moet spelen ook. Hij merkt pas laat dat meneer Meyer hem staat te wenken. Dan gaat hij naar voren. Onder het spelen ziet hij maar steeds die blijde ogen van Daantje voor zich. Ze zingen de bekende kerstliederen en het is Joop of er engelenstemmen meejuichen dit keer.

'Hulpeloos Kind... heilig Kind'...

Meneer Meyer laat zijn blik door de zaal gaan en een diepe vreugde welt in hem op, als hij bedenkt hoeveel God wel van Zijn kinderen houden moet.

'Bedankt, Heere Jezus,' denkt hij onder het spelen, 'Dat U zo hulpeloos geworden bent... Nu kan het nog, voor mij... en voor Daantje... en voor Jopie... Wat zult U een kind als Daantje goed begrijpen... Want U bent ook door de mensen veracht geweest... Ze hebben U ook bespot... En met U had ook niemand gerekend...'

Jopie speelt... spéélt... ! Alles om zich heen is hij vergeten...

Er loopt een traan over zijn wang, maar het is niet van verdriet. Hij voelt zich zo vreemd gelukkig. Zijn hart loopt over van blijdschap, dat die liefdevolle Heiland van voor Zijn kinderen op aarde willen komen.